

noviny

Klenovské

M e s a č n í k o b c e K l e n o v e c

II. ročník

Číslo 9/2005

rodon@stonline.sk

Cena 6 Sk

Klenovec aj v septembri žije folklórom

O tom, že Klenovec je obec, ktorej srdce bije pre folklór, dokazuje nielen v letných júnových dňoch, ale aj v čase, keď sa príroda zaháfuje jesenným šatom a odmeňuje ľudí za námahu, ktorú vynaložili, darmi zeme – úrodou.

Je to zároveň čas, keď sa možno viac ako inokedy skloňuje slovo priateľstvo. Pretože priateľstvo stálo aj pri zrode cezhraničného folklórneho festivalu netradičných hudobných nástrojov *Návraty k hudobným tradíciám*, ktorý sa uskutoční na prelome septembra a októbra v našej obci Klenovec a v obci Mihálygerge v Maďarskej republike. A tak už piatykrát môžeme byť účastníkmi vzácných chvíľ stretnutia s priateľmi a cez krásnu ľudovú hudbu a tradičné maďarské a slovenské špeciality precítiť rozdielnosť a zároveň blízkosť našich kultúr a národov.

Aj keď festival slávi ešte len piate narodeniny, spolupráca našich obcí začala už pred viac ako desaťročím. Začala veľmi nenápadne vystúpením folklórneho súboru Ipoly na Gemersko-malohontských folklórnych slávnostiach, pokračovala cez kultúru a silnela v športe – vo vzájomných futbalových stretnutiach, až prerástla do širšej spolupráce. Dnes už môžeme povedať, že začiatky nepotrebovali vzá-

jomné zmluvy, ale vychádzali zo spoločných záujmov, kontaktov a priateľstiev.

Keďže spoločné aktivity medzi obcami Mihálygerge

tom sa naplnil aj cieľ, aby sa obyvatelia oboch obcí navzájom lepšie spoznali, spoznali život, kultúru a rozvíjali vzájomnú spoluprácu a par-

Starostovia partnerských obcí Imre Varga (Mihálygerge) a JUDr. Pavel Struhár podpisujú zmluvu o spolupráci

a Klenovec boli čoraz intenzívnejšie, dňa 30. júna 2001 bola uzatvorená aj vzájomná zmluva o spolupráci, ktorú podpísali starosta obce Klenovec Pavel Struhár a starosta obce Mihálygerge Imre Varga. Týmto dokumen-

tnerstvo medzi slovenským a maďarským národom v rôznych oblastiach: na úrovni stretnutí starostov a poslancov obecných zastupiteľstiev, pri športových a kultúrnych výmenách, spoluprácou v podnikateľ-

Z obsahu:

- aktuality zo života obce
- cezhraničná spolupráca
- rady pre záhradkárov
- sedliacky rok na klenovských vrchoch
- do školských lavíc zasadli noví prváčikovia

ských aktivitách, spoluprácou školských a predškolských zariadení, spoluprácou cirkvi ako aj vzájomným spoznávaním regiónov. Dnes možno povedať, že zrníčko našich vzájomných kontaktov, ktoré bolo zasiate, nielen vzkĺčilo, ale za viac ako desať rokov neustále silnie. Veď maďarský folklór prostredníctvom vynikajúcej ľudovej hudby Tücsök rozíhral žilky nejednému Klenovčanovi a klenovskí folkloristi roztancovali obec Mihálygerge na nejednom podujatí v Maďarsku.

(bh)

Vážení hostia, vážení rodičia, milí žiaci, kolegyne, kolegovia a prevádzkoví zamestnanci školy.

Dnešný deň sa po prázdninách opäť otvárajú brány škôl. Tento deň je sviatočný pre všetkých, ktorí sú so školou v priamom spojení. Je sviatkom žiakov, rodičov, ako i nás učiteľov a prevádzkových pracovníkov školy.

Pri príležitosti otvorenia školského roka 2005-2006 vitám Vás na pôde ZŠ V. Mináča. Osobitne vitám našich najmladších žiakov, prváčikov, vitám žiakov vyšších ročníkov, ako i Vás vážení rodičia. Ďalej vitám našich

Začal sa nový školský rok

hostí JUDr. Pavla Struhára, starostu obce, pani Vieru Čepkovú, predsedkyňu ZR.

Tradične na začiatku nového školského roka si kladíme otázku, „Čo nové nám prinesie?“ Pokračovať budeme vo využívaní infoveku v rámci vyučovacieho procesu alebo záujmového vzdelávania. Žiaci budú mať možnosť zapojiť sa do vedomostných a športových súťaží. Svoje záujmy rozširovať navštevovaním nepovinných predmetov alebo záujmových krúžkov. Týmto školským rokom

začína vyučovanie anglického jazyka ako nepovinného predmetu už od prvého ročníka.

Dnes, keď si prajeme, aby nový školský rok bol pre nás všetkých úspešný, pričíname sa o to vyšším úsilím pri plnení školských povinností, vzájomnou ohľaduplnosťou, toleranciou a porozumením. Nech naša škola je domovom jednej veľkej rodiny.

Prajem úspešný školský rok všetkým nám. Úspech nech je korunovaný dobrým vysvedčením a u žiakov devia-

teho ročníka úspechom na prijímacích skúškach. Aby bol úspešný, je aj naďalej potrebná spolupráca medzi školou, obecným úradom a rodičmi. Z tohto miesta Vás všetkých vyzývam k účinnej spolupráci s vierou, aby bola taká ako doposiaľ, ak nie lepšia.

K dosiahnutiu tohto cieľa prajem mnoho tvorivých nápadov, radosti z dosiahnutých úspechov, pevné zdravie žiakom, učiteľom, rodičom, ako i ostatným, ktorí so školou spolupracujú.

(Prejav Mgr. Jána Romana na začiatku školského roka 2005/2006)

Udialo sa ...

* **19. augusta** sa starosta obce JUDr. Pavel Struhár zúčastnil na podujatí Agrokomplex Nitra, kde podporil výstavu a propagáciu MR Sinec-Kokavsko. Na tomto podujatí náš región reprezentovali a vytvárali príjemnú atmosféru mladí heligonkári z Klenovca a našu obec propagovali aj Klenovské noviny.

* **22. augusta** sa starosta obce zúčastnil zasadnutia Rady združenia miest a obcí Gemera, kde bola prejednávaná otázka pre rozdelenia investícií Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti do rozširovania sietí vodovodov. Prítomní boli informovaní aj o stave privatizácie Nemocnice s poliklinikou v Rimavskej Sobotě.

* **26. augusta** starosta obce prijal pozvanie na zasadnutie venované okresným oslavám 61. výročia SNP.

* **31. augusta** zasadla prípravný výbor 5. ročníka Medzinárodného festivalu netradičných hudobných nástrojov, ktorý sa uskutoční dňa 30.9. v Klenovci a 1. a 2.10. v maďarských obciach. Rokovania sa zúčastnil aj starosta družobnej obce Mihálygerge Imre Varga.

* **5. septembra** sa konali spomienkové oslavy 61. výročia SNP.

* **6. septembra** zasadla MR Sinec-Kokavsko v obci Šoltýska. Obec Klenovec zastupoval starosta obce.

Mihálygerge - naša partnerská obec

Mihálygerge je výraznou dedinou v údolí Dobrody v severnej časti pohoria Karancs s katastrom o rozlohe 1094 ha a 685 obyvateľmi.

Okolité kopce vznikli zhruba pred 20 miliónmi rokov

nóc. Okolie spestrujú okrem iného aj potoky Dobroda, Égerfő, Lom a vodná nádrž, ktorá zásobuje pitnou vodou okolité obce.

Podľa najstarších spisov sa história dediny odvíja od

ZMLUVA
o spolupráci medzi obcou Klenovec a obcou Mihálygerge

OBEC KLENOVEC, okr. Rimavská Sobotka, Slovenská republika
v zastúpení starostom obce JUDr. Pavlom Struhárom

a

OBEC MIHÁLYGERGE, Nógrádska župa, Maďarská republika
v zastúpení starostom obce Imre Vargom

uzatvárajú zmluvu o spolupráci.

Cieľom tejto zmluvy je, aby sa obyvatelia oboch obcí navzájom lepšie spoznali, spoznali kultúru, životnú a spoločenskú úroveň obyvateľov a rozvíjali spoluprácu a partnerstvo medzi slovenským a maďarským národom. Zmluva o spolupráci sa uzatvára na základe uznesenia Obecného zastupiteľstva obce Klenovec č. 19/2001 zo dňa 26.6.2001.

Poslanci oboch obcí sa dohodli, aby starostovia podpísali zmluvu o spolupráci v jednotlivých oblastiach nasledovne:

- stretnutia starostov
- stretnutia poslancov
- výmenné športové akcie
- výmena amatérskych umeleckých súborov na festivaloch v oblasti kultúry
- spolupráca v oblasti podnikateľských aktivít
- vzájomné spoznávanie našich regiónov
- spolupráca školských a predškolských zariadení
- spolupráca cirkví

V zmluve naznačené ciele starostovia obcí na stretnutí začiatkom roku skonkreťujú ročným programom.

Zmluvné strany túto zmluvu uzatvárajú na dobu neurčitú.

 JUDr. Pavel Struhár
starosta obce KLENOVEC

 Imre Varga
starosta obce MIHÁLYGERGE

Zmluva o vzájomnej spolupráci medzi obcami Klenovec a Mihálygerge (Maďarsko)

pomocou tektonickej vulkanickej činnosti podobne ako svetoznáme archeologické nálezy pri dedine Ipolytar-

rodiny Záchovcov a pokračovala pod inými zemepánmi až do dvadsiateho storočia, keď nastali dôležité politické

zmeny. Kostol obce bol postavený v roku 1926 najmä z darov občanov. V tomto období bol významným zemepánom Štefan Mocsári, ktorý disponoval 2800 ha pôdy a pracovala u neho značná časť obyvateľstva usadlosti.

V rokoch socializmu 90 až 95 % obyvateľov obce pracovalo vo veľkých závodoch v centre župy Miskovci. Ich zrušením prišlo o prácu mnoho občanov (nezamestnanosť je v súčasnosti asi 20 %). Ľudia sa snažia proti nezamestnanosti bojovať živnostníctvom - predovšetkým obchodom, turistikou a stavebníctvom.

V obci pôsobia nasledujúce inštitúcie: škola, škôlka, lekárska ordinácia, sociálna kuchyňa, dom kultúry, knižnica a počítačová miestnosť. Obec je riadená obecným úradom a obecným zastupiteľstvom so siedmimi poslancami.

Zachovávanie folklórnych tradícií je v dedine veľmi významné a dôležité. V obci pracuje päť folklórnych skupín: FS Ipoly, DFS Laboda, Folklórna skupina Dobroda, LH Svrčkovci a Hudba ústnych harmonikárov. Všetky skupiny reprezentovali a reprezentujú Mihálygerge na významných domácich a zahraničných folklórnych festivaloch. Fungovanie skupín sponzoruje a podporuje Nadácia pre Mihálygerge.

V dedine sa usporadúvajú celoštátne i medzinárodné podujatia: Novohradský folklórny festival, Stretnutie netradičných hudobných nástrojov, Medzinárodné stretnutie betlehemov, Celoštátna súťaž folklórnych skupín.

Ferdinánd Egyed
Mihálygerge

Pracovníci PURSTAV-u Zvolen realizujú opravu strechy, financovanú z grantu Fondu sociálneho rozvoja

Úspešný projekt z Fondu sociálneho rozvoja i v Klenovci

V rámci grantovej výzvy č. 2 Rozvoj lokálnej infraštruktúry vyhlásenej Fondom sociálneho rozvoja vypracoval žiadosť o grant riaditeľ MKS v Klenovci Jaroslav Zvara. Projekt s názvom *Rekonštrukcia strechy kultúrneho - vzdelávacieho centra* na základe mikropjektového cyklu, ktorého sa zúčastnilo 14 aktívnych občanov, bol podporený v

plnej výške 949 600.—Sk. Na základe výberového konania rekonštrukciu strechy realizovala firma PURSTAV, s. r. o., Zvolen.

Dúfame, že týmto úspešným projektom sa naštartujú ďalšie projektové zámery, ktoré pomôžu získať mimorozpočtové finančné zdroje na zlepšovanie kvality života našich občanov.

(sz)

Úspešný projekt aktivačných prác

Inštitút pre ekonomické reformy prostredníctvom projektu Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení v regiónoch Slovenskej republiky ocenil v 2. štvrtroku 2005 najvyšším hodnotením program pestovania vlastnej úrody v rámci aktivačných prác pre Rómov z obce Klenovec. Tento projekt pod názvom *Rómska osada 3. tisícročia* predložil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Rimavskej Sobote v spolupráci s obcou Klenovec. Jeho cieľom bolo získanie se-

badôvery u rómskeho obyvateľstva nadobudnutím nových zručností a hlavne, pod dohľadom odborných lektorov, naučiť sa získať a zabezpečiť si obživu vlastnou prácou a následne na to vypestované plodiny aj vedieť spracovať.

Hodnotiacia komisia, ktorá pozostávala z takmer troch desiatok hodnotiteľov, ocenila najmä to, že cez pracovné návyky a vlastníctvo úrody projekt napomáha začleneniu Rómov do života obce bez vzájomných konfliktov.

Hovorí sa, že zdanie klame. Čosi na tom bude. Veď nie všetci sa snažíme ukázať sa svetu v tom lepšom svetle? No čo potom, keď pravda vyjde na povrch? Určite sa nebudeme cítiť príjemne, keď sa každý o nás dozvie, že nie sme takí dokonalí ako sme sa to snažili dokázať. Neklameme tým len iných, ale aj sami seba. Preto by sme mali radšej byť, ako sa zdať.

Väčšinou sme ako chameleóni. Meníme sa podľa prostredia, v ktorom sme. Strácame svoju identitu a prestávame byť ľuďmi. Sme len

ša. Chceli sme byť tým, čím nikdy byť nemôžeme.

Život je veľmi komplikovaný a my si ho vôbec neuľahčujeme, keď skrývame našu pravú tvár. Je ľahké hrať sa na iného človeka, človeka, ktorý je dokonalý, ale je ťažké zostať sám sebou a čeliť všetkému, čo nás čaká, tvárou v tvár s našim „ja“. Nikto na svete nie je ako diamant, všetci máme svoje chybičky krásy. My sme len takí zbabeli, že sa bojíme priznať si to. Ľudia, čo veria v sami seba a necítia potrebu splynúť s prostredím ako chameleón, alebo byť

Zamyslime sa...

panáčikovia bez duše. Nemáme vlastné názory, zásady, pravidlá sú pre nás neexistujúce a naše „ja“ je preč. Už to nie sme my, je to len telo a okolie, ktoré je naším pánom. Prečo sa to deje? Lebo nechceme byť sami, túžime niekam patriť, a pritom si neuvedomujeme, že sami seba vytláčame zo spoločnosti tým, že prestávame byť.

Niekedy sa zase správame ako ruže. Navonok sme milí, nežní. Všetci nás obdivujú a majú radi. Venujú nám toľko pozornosti a starostlivosti, až sú z toho unavení. A čo urobíme my? Ukážeme im naše trne. Ostré, zraňujúce, ktoré prinášajú bolesť a nenávisť. Naši obdivovatelia nás zavrhnú, odhodia. Už nevidia zamatové lupene a omamujúcu vôňu, cítia len bolesť po našich trňoch. A koho to bola opäť vina? Na-

obdivovaní ako ruže, to majú omnoho jednoduchšie. Na ich tvárach môže stále žiariť úsmev. Nemusia sa báť, že ich niekto odhalí. Majú niečo, čo mnohým chýba.

Ľudia sú ako knihy. Posudzujeme ich podľa obalu. Niektoré prečítame, ale iné hneď odhodíme. Najskôr nás zaujme obal, potom názov a neskôr si možno prečítame obsah. Ak sa nám obal a názov páči, knihu vychválime, ale keď si prečítame obsah, ktorý práve nás nezaujal, hneváme sa, ako niekto mohol niečo také napísať. Mali by sme si však uvedomiť, že to čo vidíme na povrchu nemusí byť rovnaké s vnútrom. Preto by sme si mali dávať pozor na knihy s pekným obalom a zlým obsahom, a tiež sa snažiť, aby ten náš obsah mohol byť vzorom pre ostatných.

(Veronika Bartová)

Náš dom vo svojej prirodzenej veľkosti je obyčajným domom. Nijako sa neodlišuje od iných domov s niekoľkými tmavými škvrnami. Tie škvrny, to vlastne nie je nič

som.

Toto všetko je porozhadzované podľa akéhosi vnútorného poriadku. Vyvoláva to dojem pokoja.

Keď prejdeme cez dvor

Zo spomienok Michala Jakabčica Taký zvláštny kraj

mimoriadne – sú to v skutočnosti malé okná. Každé ráno cez ne prichádza biele alebo ružové svetlo. Niekoľko sliepok dosť úzkostlivo prešľapuje v tomto svetle...

Za najväčším oknom stojí biely bosý chlapec. Za ním je päť alebo šesť kráv. Kravky v tomto rozostavení si môžeme ľahko zameniť za motýle.

S pribúdajúcim svetlom sa zjavujú v presnom poradí tieto veci – koleso, starý rebrik, nôž, malá kopa slamy, hnoj zarámovaný v starom plote niekoľko kúskov dreva, čo zajtra zhnijú, klinec biele košele – pod nimi oživajú pavúky. Kúsok trávy pred vchodom je starostlivo poškvŕnený slepačím tru-

k diere v plote, môžeme vidieť úzku cestu mierne vydutú a pokrytú jemným, kučeravým a svetlým prachom. V pozadí temeno hory a rýchlo sa otáčajúce slivky. Ďalej už nič. Ľahko zistíme, že tento celok vydáva silnú vôňu.

Zakrátko je cesta v žalostnom stave. V horúčave sa pomaly stráca. Potom sa na jej pozostatkoch niekoľko dní lenivo prehadzujú ryby. A s nimi večer, keď už všetko spí, vklzne noc celkom ticho do izby. Obchádza dom a všetky veci.

Taký zvláštny je ten kraj. Ešte možno začuť pár slov úzkostlivo šepkaných. A znovu prichádza deň.

Jeseň

Pavel Brndiar

*Klenovec môj, Ty krásny domov
vysokých kopcov, obrých stromov.*

*Na stromy hľadím – jeseň je,
noc chladná s rosou - brieždenie.*

*A predsa krásne je. Farieb stá a tisíce
jesenné kvetenstvo zdobí oknice.*

*Kdesi na lúke cvrček vyhráva,
a pavúk striebřisté nite spriadava.*

*Cez pavučiny babieho leta
nazerám na krásu tohto sveta.
Utíchli stráne, poľia a lúky,
vystrela jeseň nad nimi ruky.*

Sedliacky rok na vrchoch

Ako sa kedysi v Klenovci žilo

Keď sa blížila jar, gazdovia zhánali pluhy. Keď sa už dalo, tak sa vybrali orať. Zastali na úratinách, zdvihli klobúk a s božou pomocou začali. Keď vyorali brázdu, zobral gazda do hrsti zem a vydrhol volom šije, aby sa im z tvrdej oračky nespukali. Poorali, posiali, posadili sa kromple, počistili kosienky. Na zelený štvrtok sa sial mak. Aby sa povera neporušila, tak ho obyčajne mali siať chlapi, aby boli makovice veľké ako slepačie vajcia. V máji sa siali konope a sadil sa bôb. Poniectori sadili bôb len 19. mája na Tisovský jarmok, lebo že „keľo kupcov, keľo strukov“.

Na pol lete sa trhali poskonie konope a materne v jeseň, keď sa uváľali, tak sa potom v jeseň treli, v stupách sa drvili, aby ženy cez zimu mali zaistenú robotu. Na jar sa kúpali ovce, potom sa strihali a po strižení sa robila hostina. Na jar sa ovce kotili, aj kravy telili. Z mleziva sa pekli baby, aj kurástra sa varila. Keď nás naši milí rodičia týmto nakrmili, tak sme museli vyskakovať, aby aj telce aj barance dobre vyskakovali.

Na jar chodili chlapi na asentýrku a koho odobrali, tak musel v jeseň narukovať. Tak aj tetka išli na chrbte s košiarom a tu sa im len začne z neho dymiť. Ktosi na nich volá: „Tetka, košiar vám horí!“. Tetka si to ani nevšimli, len zavolali: „Veď to ten môj Jožko fajčí, nesiem ho na asentýrku v košiare.“

Ráno sa muselo skoro vstávať a nám sa ani ni veľmi chcelo. Sa navolali na nás:

„Štyri bili, štyri bili, ja som už stála, obehala som sa lašik poza Borovú a ty ešte spíš, či sa nehanbiš?“

Ráno sa najskôr podojilo, potom sa vyhnal statok, ovce na pašu. Opatrili sa svine, zakfagalo sa mlieko, odvarila sa ženčica. Navaril sa obed a keď bolo všetko hotové, gazdiná nabalila desiatu do košiara a hajde do poľa,

krútili povrieslá, aby bolo do čoho viazať obilie, ženy poobšivali mechy.

Najskôr sa kosil jarec, to žnice zberali na kuratá. Keď uschou, ta sa viazal do snopov a skladal sa do krížov. Až zmäkol, tak sa kuratá museli obracať, aj druhé obilie sa tak robilo, len už potom pozdejší sa za kosou hneď viazalo a skladalo do kozlíkov.

Práca na poli bola neľahká

za čeladou. Večer sa to všetko opakovalo. Keď sa hnali kravy z poľa, tak sme si aj zanôtli: „Idú kravy z poľa, kerej dobrá vôľa, kerej neni vóli, nech nocuje v poli. A ja by som a ja v poli nocovala, keby som ja doma frajera nemala.“

Potom prišla kosba. Najskôr len okolo hospody sa obkášalo, potom to prišlo do tuhého. Keď sa pokosilo, posušilo seno, pozvázalo, prišla žatva. Najťažšia robota v roku. Do žatvy chlapi na-

Keď obilie uschlo, zväžalo sa a mašinovalo. Sprvu sa mašinovalo na ručný pohon – to dvaja chlapi krútili a pritom sa vymieňali. To bola hrozná drina. Potom postáli jargany, to už krútili 2 – 4 voly. To bolo veľké ozubené koleso spojené s mašinou a to už bolo oveľa ľahšie, ale zrno sa muselo roštovať. Aj rošty krútili chlapi i ženy. Tam sa užilo hockofko prachu. Za tým boli čistiace mašiny. To už išlo oveľa rýchlejšie. Gazdovia si nahali ozimnú raž na mlátenie v zime. Z toho-

to omláteného žita cepami sa robili šúfkky na pokrytie strechy.

Blížila sa jeseň. Nasledovalo kosenie košarin, vyberanie zemiakov, privážanie dreva na zimu. Ženy treli konope na trliciach, na trojkách vyhládzali, krútili do povriesen, aby bolo mäksie vlákno, udrvené sa česali na šeti, klky sa krútili do kúdele a tenkô do peracov po 12 kusov do jedného.

Cez zimu chlapi chovali statok a mlátili to odložené obilie. Na Luciu chodil gazda statku robiť na čelá cesnakom kríže, aby nemali nad ním moc strigy. Po večerach sa chodilo na priadky, chlapi hrali karty a ženy usilovne priadli. Prišli Vianoce. Bolo treba nachystať všelijakých dobrôt, lebo bolo také porekadlo: „Ale som sa najedou, ako sedliak na Kračún“, ako keby sedliak okrem Vianoc hladoval.

Na Štedrý večer sa šlo do kostola a o polnoci na vežu, aj tam sa spievali nábožné piesne. Ten hlahol piesni, to bolo dačo nádherné. Na Vianoce chodili aj betlehemci (ale tú riekanku si už nepamätám). Potom prišli Tri krále. Chlapci chodili na Tri krále z dom do domu a jeden z nich bol taký namasakovaný ako čert – to mal takú úlohu – a riekali:

„My trie králi ideme k vám, šťastie, zdravie prajeme nám, šťastie, zdravie dlhé letá, my sme k vám prišli zďaleka. Zďaleka je naša cesta zo salaša do Betlema. A ty čierny na tom zadu, nevystrekuj na nás bradu. Všetka ja uznám, že som čierny, že som z tej murínskej zemi.“

A v každom dome im dali nejaký ten groš.

Mária Bálintová

(neprešlo jazykovou úpravou)

OKIENKO ZÁHRADKÁRA

Október

Meteorologická špecifikácia: (Mesiacektóber je už riadnym jesenným mesiacom. Preto využime ešte tých pár slnečných dní, ktoré sa objavujú v tomto období. Pomaly utícha spev vtákov a v ovzduší cítiť korenistú vôňu tlejúceho listia. Ťažká a studená vlaha sa drží na rastlinách. Ranný mráz sa už pravidelne objavuje a „ukladá“ trávu na zimný spánok.)

- Upratujeme a pripravuje-

me záhradku na zimný spánok.

- Postupne zberáme zimné odrody ovocia.
- Všetky zvyšky organickej hmoty (trávu, listie...), pokiaľ nie sú infikované chorobami, kompostujeme.
- Zberáme semená letničiek a po usušení ich uskladníme na jarný výsev.
- Na trhu sa začína predaj ovocných stromkov. Pri nákupe si okrem vhodných odrôd všimame aj

tvar stromku, hlavne jeho koreňovú sústavu. Nikdy nekupujeme stromky so zaschnutými koncami konárov.

- Stromky sadíme do jám, ktoré sme si pripravili už pred mesiacom (nie je to podmienka), ale hlavne do jám dáme dobrú zeminu (v žiadnom prípade nie čerstvý hnoj!). Stromky upevníme ku kolom. Nezabudneme stromky dobre zaliať vodou.
- Záhony porýľujeme a doplníme podľa potreby a budúcoročnej sadby hnojom alebo umelým hnojivom.
- Uskladňujeme zdravú a prebratú koreňovú a hlú-

bovú zeleninu.

- V prípade, že nemáme hľadavce môžeme niektorú zeleninu nechať na zber až do jari (petržlen, pastrnák, kel ružičkový...).
- Pripravíme, hlavne v neoplotených záhradkách, mechanickú ochranu na mladé stromky proti ohryzu zverinou.
- Nezabúdame na opravu plotov a ochranu okrasných rastlín pred lesnou zverinou hlavne zajacom.
- Z trávnikapravidelne vyhrabávame listie. Trávnik už nehnojíme.

(Jaroslav Jáchim st.)

Program LEADER v rokoch 2007 - 2013

Dňa 27.9.2005 sa v doškovacom stredisku DRIEŇOK Teplý Vrch uskutočnilo pracovné stretnutie k príprave programovacieho obdobia 2007 – 2013 a predstavenie programu LEADER. Stretnutie zorganizoval Vidiecky parlament pre Banskobystrický kraj, ktorého sa zúčastnili i starosta našej obce JUDr. Pavel Struhár, manažérka MR Sinec-Kokavsko Milada Kochanová a predsedkyňa OZ RODON Stanislava Zvarová.

Aby sme vám priblížili informácie, ktoré sa budú dotýkať všetkých občanov, prostredníctvom nášho mesačníka vám prinášame predstavenie tohto programu z príspevku Ing. Jely Tvrdoňovej, predsedníčky zahraničného výboru VIPA.

Prístup LEADER predstavuje integrovaný prístup k rozvoju vidieka orientovaný na problémy a riešenia daného územia. Poskytuje možnosť pre miestne viacsektorové partnerstvá, miestne akčné skupiny riešiť

problémy územia prostredníctvom zostavenia a implementácie miestnych rozvojových stratégií určených pre presne vyznačené subregionálne vidiecke územie. Tieto stratégie sa realizujú prístupom zdola nahor z rozhodovacou právomocou pre miestne akčné skupiny pri vypracovávaní a vykonávaní stratégie miestneho rozvoja vrátane výberu, realizácie a monitorovania projektov vykonávaných miestnymi subjektami rôznych odvetví miestneho hospodárstva, ale aj samosprávy a organizácie tretieho sektora pri uplatňovaní inovatívnych prístupov.

Miestne akčné skupiny (MAS):

- Navrhujú integrovanú stratégiu miestneho rozvoja založenú minimálne na opatrenia prvých troch osí a zodpovedajú za jej realizáciu.

Ide buď o skupinu ktorá sa už zúčastnila LEADER II alebo LEADER+, alebo novú skupinu, ktorá zastupuje z rozličných miestnych

socio-ekonomických odvetví na dotknutom území. Na úrovni rozhodovania musia byť zastúpení hospodárski a sociálni partneri, ako aj ostatní zástupcovia občianskej spoločnosti, ako napríklad poľnohospodári, vidiecke ženy. Mladí ľudia a ich združenia musia tvoriť aspoň 50% miestnej akčnej skupiny.

- Musia preukázať schopnosť realizovať stratégiu rozvoja pre príslušnú oblasť.

Výber miestnych akčných skupín realizuje riadiaci orgán na základe stratégie miestneho rozvoja a zároveň zabezpečí spracovanie verejných finančných prostriedkov. Miestna akčná skupina musí vo svojej stratégii zabezpečiť dostatočné kritické množstvo ľudských, finančných a hospodárskych zdrojov na podporu jej realizácie (napr. dostatočný počet žiadateľov o prostriedky v jednotlivých prioritách a opatreniach stratégie, dostatočnú kvalitu rozhodovania v riadiacom výbo-

re miestnej akčnej skupiny a pod.

Podpora poskytovaná v rámci osí LEADER je určená pre nasledovné opatrenia:

a) Realizáciu stratégií miestneho rozvoja s cieľom dosiahnuť ciele jednej alebo viacerých z troch ostatných osí Nariadenia pre rozvoj vidieka.

b) Vykonávanie projektov spolupráce, ktorých súčasťou nie sú ciele Nariadenia pre rozvoj vidieka, a to projekty spolupráce medzi územiami alebo nadnárodné projekty spolupráce.

c) Prevádzka miestnej akčnej skupiny, získavanie zručností a vedomostí.

Ďalšie informácie a bližšie vysvetlenia vám prinesieme v budúcom mesačníku.

(sz)

Aktivity folkloristov

* 3. – 4.9.2005 sa mladí heligonkári predstavili na medzinárodnom stretnutí heligonkárov v Kojšove – Východné Slovensko, FS VEPOR účinkoval na folklórnom festivale Hontu v Mlákach;

* detský folklórny súbor MLADOSŤ 16.9.2005 v Tornali prezentoval v rámci slovensko - maďarského spolunažívania slovenskú tradičnú kultúru na zakladaní Občianskeho združenia Gemer;

* 23.9.2005 mladí heligonkári a dievčenská spevácka skupina DFS Mladost prezentovali regionálnu výchovu na stretnutí riaditeľov základných škôl okresu Rimavská Sobota v Klenovci;

* Mužská spevácka skupina

a heligonkári FS VEPOR 23.9.2005 predstavili svoje umenie lekárskej a lekárskej komore v rekreačnom zariadení Poľana;

* Ľudová hudba FS VEPOR dňa 24.9.2005 vystúpila na Gemerskom jarmoku v Rimavskej Sobote.

DFS Mladost' na vystúpení v Tornali

INZERCIA

Cenník za uverejnenie inzerátu (nie grafické stvárnenie):

- riadkový inzerát do 200 znakov **30.- Sk**

- plošný inzerát

+ 1/1 stránky **750.-Sk**

+ 1/2 stránky **400.-Sk**

+ 1/4 stránky **220.-Sk**

+ 1/8 stránky **130.-Sk**

+ 1/16 stránky **70.-Sk**

Klenovské noviny si je možné predplatiť v kancelárii OZ RODON v suteréne kultúrneho domu. Ročné predplatné je **72.- Sk** + poštovné (pre záujemcov mimo obce).

Akademický maliar Michal Jakabčič

K nedožitým umelcovým 75. narodeninám

Klenovec má veľa významných osobností, ktoré sa tu narodili alebo pôsobili. Sú to ľudia z rôznych oblastí spoločenského, kultúrneho a hospodárskeho života, ktorí vynikli vo svojom odbore a dosiahli úspechy znamenajúce pokrok nielen doma, ale často aj v zahraničí. Medzi takýchto jednotlivcov patrí aj klenovský rodák Michal Jakabčič, ktorý preslávil svoje rodisko.

Výtvarné dielo Michala Jakabčiča tvorí významnú kapitolu v dejinách súčasného slovenského výtvarného umenia. Začal tvoriť v 2. polovici 20. storočia, keď ešte prevládali racionálno-konstruktívne, geometrizujúce, cézannovsko - kubistické tendencie. Mladí výtvarníci, medzi ktorých sa M. Jakabčič po štúdiách zaradil, presadzovali voľnejší, bezprostrednejší a spontánnejší expresívny prejav.

U prof. J. Mudrocha získal dobrú profesionálnu a remeselnú maliarsku prípravu, ako aj lyrický náboj maliarskeho prejavu a cit pre poetické videnie a vnímanie i výraz. Preto mu bolo blízke úsilie mladej výtvarnej generácie, jeho druhov a priateľov, ktorí sa usilovali o nový výtvarný prejav. Do tejto skupiny patrila aj jeho manželka, akademická maliarka Viera Žilinčanová, autorka krásnych obrazov s metaforickou poetickosťou.

Vlastný programový kon-

cept (názor, poetiku, orientáciu a formu) vyslovil Michal Jakabčič roku 1964, keď namaľoval sériu obrazov svedčiacich o nových tvorivých plánoch. Vychádzal zo

Michal Jakabčič: Neskorá jeseň, olej na plátne, 1980

spomienok na rodný Klenovec, na detstvo a mladosť. Tu našiel bohaté žriedlo inšpirácie, lyrického opojenia a poetickej symboliky (obrazy Pred dedinou, Dve ženy, Lúčenie, 1964, a iné). Z tohto obdobia sú aj dva obrazy viažuce sa priamo na Klenovec (Námestie v Klenovci a Starý otec, 1964).

V ďalších rokoch zdokonalil svoj výtvarný prejav (Spiaca dedina, 1971, Nedeľné popoludnie, 1976). Bol viac meditatívny a humanistický. Varoval pred samotou a izoláciou a reagoval na závažné spoločenské témy. V 70. - 80. rokoch namaľoval nie-

koľko obrazov na angažované témy. Urobil to jemne, nevtieravo a umelecky na úrovni (Nikdy viac Kľak, Telgárt, Kalište, 1974, Vďačíme im za slobodu, 1975, Deti

mieru, 1979 a ďalšie).

V 90. rokoch dostala jeho tvorba širší rozmer, s ktorou prenikol aj na Západ. O jeho obrazy prejavili záujem najvýznamnejšie galérie v západnej Európe. Stal sa maliarom, ktorého lepšie poznali v zahraničí ako doma. Odborníci hodnotia jeho diela ako svojské, ojedinelé a jedinečné. Vznikli na základe veľkého maliarskeho talentu ako proces tvorivej činnosti a schopnosti umelca, v konfrontácii so skutočnosťou, minulosťou i pohľadom do budúcnosti.

Jeho obrazy charakterizuje poetickosť, ktorá nie je ná-

hodná, nepodstatná, samoúčelná, obmedzená alebo uzavretá. Má svoju genézu, korene i pramene, vývin, pôsobnosť, zmysel a účel. Je výsledkom poznania i túžbou po tvorení krásy (Bohumír Bachratý, 1981). Na pochopenie jeho obrazov treba sa vedieť na ne pozeráť, vnímať, cítiť a poznať. Vyžaduje to ochotu i schopnosť nadviazať vzťah s nimi, odhaľovať a objavovať ich poetické poslanstvo.

Michal Jakabčič sa počas svojej tvorivej činnosti často vyjadroval k najzávažnejším otázkam. Poskytoval rozhovory novinám a časopisom, udržiaval kontakt s médiami, písal články pre katalógy výstav a pod. Vždy mal na mysli slová svojho staršieho druhu spisovateľa Vladimíra Mináča:

„Umenie nemôže suplovať politiku, ani náboženstvo, ani vedu: musí byť samým sebou (Súvislosti, Bratislava, 1976).“

Michal Jakabčič rád hovoril o svojej tvorbe a obrazoch:

„Usilujem sa namaľovať vždy to, čo cítim, o čom snívam a čím žijem. Usilujem sa súčasne maľovať aj to, čím žije táto spoločnosť, a vidieť to svojimi očami, svojím maliarskym pohľadom. Maľbou – či chcem či nechcem – vyjadrujem vždy len svoje pocity a vzťah k svetu, v ktorom som žil a v ktorom žijem (Večerník, 28.5.1976).“

Tomuto svojmu presvedčeniu ostal verný až do konca svojho života.

(mo)

Michal Jakabčič

Narodil sa 14. septembra 1930 v Klenovci, v rodine tehlára, drevorubača a robotníka Michala Jakabčiča. Matka Mária (1911), rodená Švenclová, pracovala v domácnosti a ako robotníčka. Roku 1948 ukončil štúdium na Gymnáziu v Rimavskej Sobote a začal študovať na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave.

Roku 1949 sa zapísal na Vysokú školu výtvarných umení, kde bol posluchá-

čom L. Čemického a prof. J. Mudrocha. VŠVU ukončil roku 1955 diplomovou prácou Žena s knihou.

Na škole zotrval v rámci „čestného roka“ a ešte

rok (1956). Bol členom Zväzu slovenských výtvarných umelcov.

Po skončení vysokej školy pracoval štyri roky ako výtvarný redaktor v denníku Pravda. Zúčastňoval sa na práci tvorivých skupín Život (do roku 1965) a Kontinuita (do roku 1969). Prekonal „mudrochovské začiatky“ i vplyvy geometrizmu a kubizmu a vytvoril si vlastný výtvarný koncept. Svoju tvorbu prezentoval na výstavách výtvarného umenia doma i v zahraničí.

Pracoval v orgánoch Zväzu slovenských výtvarných umelcov i v odborných komisiách Fondu výtvarného umenia. Po celý život intenzívne tvoril. Získal celý rad ocenení a uznaní nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Jeho bohaté a rozsiahle výtvarné dielo, reprezentujúce súčasné moderné slovenské výtvarné umenie, sa uzavrelo jeho úmrtím 29. októbra 2001 v Bratislave. Pochovaný je na cintoríne v Slávičom údolí v sektore významných osobností.

ŠPORTOVÉ OKIENKO

Futbalisti bojujú v V. lige so striedavými úspechmi

Nášmu zástupcovi v V. lige sa nedarí. V ôsmich zápasoch sme získali iba päť bodov, keď na naše jediné víťazstvo bolo treba čakať až do 6. kola. Strelecká bilancia šesť gólov v ôsmich zápasoch je tiež chudobná a predposledné miesto v tabuľke zatiaľ nezodpovedá predsezónnym ambíciám mužstva.

Väčšiu radosť nám robia zatiaľ dorastenci, ktorých výsledky sú v porovnaní s predchádzajúcim ročníkom príjemným prekvapením a udržiajú si poprednú pozíciu v tabuľke súťaže.

Radzovce – Klenovec 4:1 (2:0)

Po vyrovnanom začiatku stretnutia sa domáci v 20. minúte ujali vedenia 0:1 gólom z pokutového kopu, ktorý rozhodca odpískal po domnelom faule. Hra sa ďalej pohybovala medzi šesťnástkami až do 42. minúty, kedy sme po nepresnej prihrávke stratili loptu v strede poľa. Domáci našu chybu využili na rýchly protiútok a z neho rezultoval ich druhý gól – 0:2. Aj druhý polčas sa niesol v znamení miernej prevahy našich hostiteľov, ktorú vyjadrili dvoma ďalšími gólmi v 61. a v 72. minúte. Nepriaznivý stav 0:4 upravil čestným úspechom na konečný výsledok 1:4 striedajúci Medveď v 82. minúte. Celkovo podalo mužstvo priemerný výkon, o lepší výsledok sa pripravilo chybami v rozohrávke a nedostatočným dôrazom v útočnej fáze.

Družstvo Klenovca nastúpilo na stretnutie v zostave: P. Hruška – Benco, Vince, Boháčik, V. Parobek, Kubinec, Kasáč, Valent, R. Bálint, Molokáč, Jáchim. Striedali Medveď, Nemer-gút.

V zápase dorasteneckej V. ligy Klenovec podľahol na domacom ihrisku dorastencom Hnúšte 0:3 po polčase 0:2.

Klenovec – Mýtna 1:0 (0:0)

Začiatok stretnutia bol poznačený obojstrannou nervozitou. Hostia postavili svoju zápasovú taktiku na zabezpečenej obrane a rýchlych protiútokoch, naši futbalisti sa pokúšali presadiť nátlakovou hrou. Predovšetkým našim sa nedarilo vnútiť súperovi svoj spôsob hry, dôsledkom čoho bolo, že ani jedno mužstvo si v prvom polčase nedokázalo vytvoriť čistú gólovú príležitosť a evidentnú ruku hostí v pokutovom území rozhodca nepotrestal. Druhý polčas sa začal

v znamení nášho náporu, v zhustenej obrane súperu sme sa však nedokázali presadiť. Až v 82. minúte sa M. Hruška dokázal zbaviť v pokutovom území dvoch brániacich hráčov, ktorí ho zastavili iba za cenu faulu. Rozhodca tentokrát nezávažal a z pokutového kopu zaznamenal Boháčik gól, ktorý znamenal prvé naše víťazstvo v tomto ročníku V. ligy. Naši futbalisti podali snaživý výkon, futbalová kvalita potrebná na prekonanie sústreďenej obrany súperu absentovala.

Zostava Klenovca: P. Hruška – Benco, Boháčik, Vince, Parobek, Kasáč, Kubinec, Valent, Bálint, M. Hruška, Jáchim. Striedali Barto, I. Hruška, Figuli.

Nevyužitá šanca V. Parobeka (2) v zápase s Lovinobaňou (Klenovec - Lovinobaňa 1:4)

Dorastenci v zápase V. ligy prehrali na súperovom ihrisku v Dolnej Strehovej v pomere 1:4, autorom nášho gólu bol Trnavský.

Žiacke družstvo zvíťazilo v Chanave v pomere 5:2, strelcami gólov boli Múka 2, Benco 2 a Bavala.

Hrnčiarška Ves – Klenovec 2:0 (1:0)

Na ihrisku korunného princa súťaže v predchádzajúcom ročníku sme zvolili opatrnú taktiku so zabezpečenou obranou a rýchlymi útočnými kontrami. Tento taktický plán sa nám

darilo doržovať v obrane, no výtoku sme neboli nebezpeční. V 28. minúte sme pri autovom vhadzovaní nepokryli súperových hráčov v našom pokutovom území a inkasovali sme prvý gól – 0:1. Druhý polčas bol podobný prvému, keď naša obrana odolávala tlaku súperu, ale v útoku nám chýbala finálna prihrávka. Od 70. minúty sme otvorili hru so snahou o vsietenie vyrovnávajúceho gólu, čo sa nám strelou Parobeka v 79. minúte takmer podarilo. Počas nášho záverečného náporu domáci hráči z rýchleho protiútku upravili konečný stav zápasu na 0:2.

Naše mužstvo podalo proti kvalitnému súperovi bojov-

com ihrisku družstvu Romo revúca v pomere 1:4.

Klenovec – Hajnáčka 1:4 (0:2)

Futbalovejší hostia začali stretnutie razantne a už v 6. minúte sa po chybe domácej obrany vrátane brankára ujali vedenia. Aj v ďalšom priebehu boli hostia nebezpečnejší, čo potvrdili druhým gólom zo štandardnej situácii v 43. minúte. V druhom polčase si naši futbalisti vynútili územnú prevahu, gólové príležitosti si však nedokázali vytvoriť. Naopak hostia sa sústredili na udržanie náskoku a pokúšali sa o rýchle protiútoky. Táto ich taktika slávila úspech, keď po rýchlom protiútoky v 70. minúte zvýšili na 0:3. Richard Bálint síce v 76. min. po samostatnej akcii znížil na 1:3, posledné slovo mali však opäť hostia, ktorí gólom z trestného kopu v 82. minúte stanovili konečné skóre zápasu na 1:4.

Stretnutie sme odohrali v zostave: P. Hruška - Benco, Boháčik, Valent, V. Parobek, Kubinec, Kasáč, Molokáč, R. Bálint, M. Hruška, Jáchim. Striedali Bazalik, Barto a Hlôška.

V zápase V. dorasteneckej ligy remizovali naši hráči na ihrisku súperu s Rimavskou Sobotou 0:0.

Žiaci Klenovca prehrali v Gemeri 0:1.

Tabuľka V. ligy po 3. kole

1. Ružiná	8	6	2	0	18:6	20
2. Hnúšťa	8	6	1	1	21:5	19
3. Filakovo	8	5	1	2	25:10	16
4. Hajnáčka	8	5	0	3	25:14	15
5. Radzovce	8	4	2	2	12:8	14
6. Lovinobaňa	8	4	1	3	17:6	13
7. Olováry	8	4	1	3	19:13	13
8. Hrnč. Ves	8	3	2	3	8:9	11
9. Vinica	8	3	2	3	13:16	11
10. Mýtna	8	3	0	5	11:24	9
11. Nenince	8	2	1	5	6:18	7
12. Lubeník	8	2	0	6	11:25	6
13. Klenovec	8	1	2	5	6:18	5
14. Kosihy n/l	8	0	1	7	9:29	1

Šport pripravili:

Pavel Ďurík, Michal Kňažek

Dorastenci boli úspešní v zápase s Kokavou nad Rimavicou, ktorú zdolali na domacom ihrisku 7:1 (2:0). Strelcami gólov boli Kolár 3, Rosiar, Fiľo, Demeter a Mináč.

Žiaci podľahli na domá-

Obec Klenovec (Slovenská republika)
Obec Mihálygerge (Maďarská republika)

Vás pozývajú na V. ročník cezhraničného folklórneho festivalu netradičných hudobných nástrojov

Návraty k hudobným tradíciám

ktorý sa uskutoční v dňoch 30.9. až 2.10.2005 s programom:

30.9. piatok - Klenovec

- 16⁰⁰ - Dary zeme (prezentácia záhradkárov)
Tekvicové strašidielka (výstava prác detí a rodičov MŠ)
- 18⁰⁰ - Gajdy a gajdice - výstava
Varenie slovenských a maďarských špecialít (maďarská kapusta, klenovský guláš, pečené pstruhy, syr z Ekofarmy Dubákovo)
Ochutnávka maďarského vína
Vyhrávanie ľudových hudieb VEPOR Klenovec, TŰCSÖK Mihálygerge, GORALI Nowy Targ, MUSICANTICA Nitra
- 19⁰⁰ - Návraty k hudobným tradíciám
Účinkujú: hostia z Maďarska, Poľska a Čiech
Slovensko zastupujú: Heligonkári, LH a MSS FS VEPOR z Klenovca, JAVORNÍK Lúky, MUSICANTICA Nitra
- 21⁰⁰ - Michalská veselica
vstupné 20,- Sk (pre Michalov s partnerkami vstup zdarma)

1.10. sobota - Mihálygerge

- 8³⁰ - Privítanie hostí a skupín
- 9⁰⁰ - Otvorenie medzinárodnej súťaže vo varení
- 9¹⁵ - Futbalový zápas seniorov
- 12⁰⁰ - Koštovka - súťaž o naj domácu pálenku
- 12³⁰ - Poďakovanie za úrodu
- 13⁰⁰ - Letí pieseň z pier na pery (predstavenie netradičných ľudových nástrojov)
- 15⁰⁰ - Vyhodnotenie súťaží vo varení a koštovke
- 17³⁰ - Maďarský hudobný večer
- 18⁰⁰ - Medzinárodné stretnutie netradičných hudobných nástrojov - MÁTRASZENTIMRE
- 19³⁰ - Tanečný dom
- 21⁰⁰ - Zábava

2.10. nedeľa - Mihálygerge

- 10⁰⁰ - Rímsko-katolícky kostol - svätá omša
Predstavenie netradičných hudobných nástrojov
- 12³⁰ - Záverečný koncert

**Slovenský zväz záhradkárov
v Klenovci**

Oznam pre mladých záhradkárov

Naša milá mládež, žiaci 5. a 6. ročníka, máte teraz možnosť prihlásiť sa do

KRÚŽKU MLADÝCH ZÁHRADKÁROV

kde sa naučíte pod dohľadom lektora ako pestovať stromy, kvety, kríky, atď.

Náš klub sa bude stretávať 1-krát týždenne podľa dohody a záujmu o pestovanie.

Informovať sa môžete na tel. č. 0904 875368 u p. Jaroslava Zvaru v kultúrnom dome, alebo v kancelárii TeleDomu.

Príďte medzi nás, tešíme sa na stretnutie s Vami.

TeleDom pri OZ RODON Klenovec ponúka počítačové kurzy:

WORD (textový editor na tvorbu dokumentov)

- základná časť – 2 hodiny – nastavenie formátu písma, odseku, odrážok
- nadstavbová časť – 2 hodiny – kontrola gramatiky, tvorba záhlavia, ...
- praktická časť – 2 hodiny – vytvorenie životopisu, ponukového listu, jeho tlač, uloženie

WINDOWS (operačný systém)

- základná časť – 2 hodiny – práca s myšou a klávesnicou, vytváranie priečinkov, kopírovanie (priesťahovanie súborov), hľadanie súborov

EXCEL (tabuľkový procesor, tvorba grafov)

- základná časť – 2 hodiny – práca s tabuľkami, vyplňovanie, formátovanie, vzorce)
- nadstavbová časť – 2 hodiny – práca s grafmi

INTERNET (elektronická pošta, surfovanie)

- 1. časť – 2 hodiny – vytvorenie poštovej schránky, vyhľadávanie údajov
- 2. časť – 2 hodiny – odosielanie, príjem, príprava, odstraňovanie pošty

Cena: 50,- Sk/hod. - WINDOWS, WORD, EXCEL
70,- Sk/hod. - INTERNET

Školiť Vás môžeme samostatne alebo vo dvojiciach, pre dvojicu je cena kurzu 40,- Sk/hod.

Bližšie informácie získate v kancelárii OZ RODON Klenovec na tel. č. 54 84 947.